

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Prof. Dr. Vedat İŞIKHAN tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

Emeklilik, yıllarca çalışmış, üretmiş, vergi ve prim ödemiş bir Vatandaşın hayatının geri kalanını insan onuruna yaraşır şartlarda sürdürebilmesinin güvencesi olmalıdır.

Ancak Türkiye'de emeklilik giderek huzurun değil geçim mücadelesinin adı hâline gelmiştir.

Yıllarca bu Ülkeye hizmet etmiş insanlarımız bugün pazarda fiyat kolluyor, markette ürün eksiltiyor, kışın doğal gazı kısmak zorunda kalıyor, torununa harçlık vermeyi bırakıp çocuklarından maddi destek bekliyor.

Daha acısı, binlerce emeklimiz hayatının dinlenmesi gereken döneminde yeniden iş aramak zorunda kalmaktadır.

Bu tablo kader değildir.

Bu tablo yanlış ekonomik tercihlerin ve emeklilik sisteminde yıllardır biriktirilen adaletsizliklerin sonucudur.

Emekliye yapılan artış daha hesabına yatmadan kira, gıda, elektrik, doğal gaz, ulaşım ve sağlık giderleri karşısında eriyorsa açıklanan zam oranının tek başına hiçbir anlamı yoktur.

Emeklinin problemi "maaşına yüzde kaç zam yapıldığı" değildir.

Asıl mesele, o maaşla ne alabildiğidir.

Bir emekli geçmişte aylığıyla kirasını ödeyip mutfağını doldurabilirken bugün aynı aylıkla yalnızca temel giderlerini dahi karşılayamıyorsa burada ciddi bir refah kaybı vardır.

Dahası, aynı prim gününe ve benzer çalışma hayatına sahip Vatandaşlar arasında emeklilik tarihinden kaynaklanan büyük aylık farklılıkları sosyal güvenlik sistemine olan güveni zedelemektedir.

Sosyal güvenlik sistemi Vatandaşın geleceğe güven duyduğu bir sistem olmak zorundadır.

İnsanlar "bugün emekli olursam mı zarar ederim, gelecek yıl olursam mı?" hesabı yapmak zorunda bırakılmamalıdır.

Bir Ülkenin bütçe disiplini emeklinin sofrasını küçülterek sağlanamaz.

Tasarruf yapılacaksa yıllarca prim ödemiş emeklinin ekmeğinden başlanamaz.

EMEKLİLİK

Bu bağlamda;

- 1) Türkiye'de emekli, dul ve yetim aylığı alan toplam kişi sayısı kaçtır?
- 2) Bunların kaçını SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı kapsamındaki emekliler oluşturmaktadır?
- 3) En düşük seviyede aylık alan toplam emekli sayısı kaçtır?
- 4) Türkiye'deki ortalama emekli aylığı ne kadardır?

EMEKLİLİK

- 5) Ortalama emekli aylığının ortalama net ücrete oranı 2002, 2010, 2020 ve 2026 yıllarında ne olmuştur?
- 6) Emekli aylıklarının asgari ücrete oranı son yirmi yılda nasıl değişmiştir?
- 7) Bakanlığınız emeklilerin son beş yıldaki reel satın alma gücü kaybını hesaplamış mıdır?
- 8) Hesaplandıysa bu kayıp yüzde kaçtır?
- 9) Emekli aylıklarının yalnızca genel tüketici enflasyonuna göre artırılmasının emeklilerin gerçek harcama kalıbını yansıtmadığı kabul edilmekte midir?
- 10) Emeklilerin ağırlıklı olarak harcama yaptığı gıda, kira, sağlık ve enerji kalemlerine dayalı ayrı bir “emekli enflasyonu” hesaplanması planlanmakta mıdır?
- 11) Bakanlığınızın hesaplamasına göre tek başına yaşayan bir emeklinin 2026 yılı itibarıyla aylık zorunlu yaşam maliyeti ne kadardır?
- 12) Bu tutarın altında aylık alan kaç emekli bulunmaktadır?
- 13) Kirada yaşayan emekli sayısı kaçtır?
- 14) Emekli aylığının yüzde 50'sinden fazlasını kiraya ayırmak zorunda kalan emeklilerin sayısına ilişkin çalışma yapılmış mıdır?
- 15) Kirada yaşayan dar gelirli emeklilere düzenli kira yardımı yapılması planlanmakta mıdır?
- 16) Emeklilere elektrik, doğal gaz, su ve toplu ulaşımında gelir esaslı sosyal tarife uygulanması gündeminizde midir?
- 17) Emeklilerin sağlık hizmetlerinde ödediği muayene, ilaç ve reçete katkı paylarının kaldırılması planlanmakta mıdır?
- 18) Geliri yalnızca emekli aylığından oluşan Vatandaşlardan sağlık katkı payı alınmasının Sosyal Devlet ilkesiyle bağdaştığını düşünüyor musunuz?
- 19) Emekli olduktan sonra yeniden çalışmaya başlayan Vatandaş sayısı kaçtır?
- 20) Bunların kaçının çalışma gerekçesinin ekonomik zorunluluk olduğu tahmin edilmektedir?
- 21) 65 yaş üzerinde çalışmaya devam eden emekli sayısı kaçtır?
- 22) Emekli olduğu hâlde kayıt dışı çalıştığı tahmin edilen kişi sayısı kaçtır?
- 23) İş kazası geçiren 65 yaş üzerindeki çalışan emeklilerin sayısı nedir?
- 24) Emeklilerin kredi kartı ve bireysel kredi borçlarının toplamı ne kadardır?
- 25) Kredi borcu nedeniyle yasal takibe düşen emekli sayısı kaçtır?
- 26) Banka kredisi taksiti bulunan emeklilerin oranı nedir?
- 27) Emekli aylığının önemli bölümünü kredi ödemesine ayıran Vatandaşlara yönelik bir borç yapılandırma modeli hazırlanmakta mıdır?
- 28) 2000 yılı sonrası emeklilerin aylıklarında yaşanan farklılıkların giderilmesi amacıyla kapsamlı bir intibak düzenlemesi yapılacak mıdır?
- 29) Aynı prim ödeme gün sayısına ve benzer prime esas kazançta sahip emekliler arasında emeklilik tarihinden kaynaklanan aylık farklılıklarının boyutu ne kadardır?
- 30) Bu farklılıkların sosyal güvenlikte eşitlik ilkesi açısından sorun oluşturduğu kabul edilmekte midir?
- 31) Emekli aylıklarının hesaplanmasında kullanılan aylık bağlama oranlarının geçmiş yıllara göre düşürülmesinin emekli aylıkları üzerindeki etkisi ne olmuştur?
- 32) Aylık bağlama oranlarının yükseltilmesine yönelik çalışma yapılmakta mıdır?
- 33) Emeklilere ekonomik büyümeden düzenli refah payı verilmesini sağlayan kalıcı bir sistem kurulacak mıdır?
- 34) Bayram ikramiyelerinin sembolik bir ödeme olmaktan çıkarılarak emeklinin aylığıyla ilişkilendirilmesi planlanmakta mıdır?
- 35) Bayram ikramiyelerinin en az bir emekli aylığı seviyesinde belirlenmesi konusunda Bakanlığınızın görüşü nedir?
- 36) Emekli aylıklarının alt sınırının belirlenmesinde açlık sınırı veya asgari yaşam maliyetinin esas alınması değerlendirilecek midir?
- 37) Hiçbir emekli aylığının asgari ücretin altında olmamasını öngören bir düzenlemeye ilişkin maliyet çalışması yapılmış mıdır?

- 38) Yapıldıysa tahmini yıllık maliyeti ne kadardır?
- 39) Sosyal Güvenlik Kurumunun finansman açığının emeklilerin daha düşük aylık almasının gerekçesi hâline getirilmesini doğru buluyor musunuz?
- 40) SGK'ya merkezi bütçeden yapılan transferler içinde emekli aylıklarının payı ile diğer teşvik ve desteklerin payı ayrı ayrı nedir?
- 41) İşverenlere sağlanan SGK prim teşviklerinin yıllık toplam maliyeti ne kadardır?
- 42) Emekliye kaynak bulunamadığı ifade edilirken diğer kesimlere sağlanan prim teşviklerinin büyüklüğü nasıl açıklanmaktadır?
- 43) Emeklilerin yaşam koşullarını düzenli olarak ölçen kapsamlı bir "Emekli Refah Endeksi" oluşturulacak mıdır?
- 44) Emeklilerin yetersiz beslenme, barınma ve enerji yoksulluğu durumlarını gösteren veriler kamuoyuna düzenli açıklanacak mıdır?
- 45) 2027 yılı sonunda emeklilerin reel gelirini hangi oranda artırmayı hedefliyorsunuz?
- 46) Emekli aylığının asgari yaşam maliyetinin altında kalmamasını garanti edecek kalıcı düzenleme için belirlenmiş bir tarih var mıdır?
- 47) Bir Vatandaşın kırk yıl çalıştıktan sonra emekliliğinde yeniden iş aramak zorunda kalmasını sosyal güvenlik sisteminin başarısı olarak değerlendirebilir misiniz?
- 48) Yıllarca prim ödemiş bir emeklinin torunundan değil, torununa harçlık verebildiği; markette ürünü kasada bırakmadığı ve kışın doğal gazını kısmadığı bir emeklilik düzenini hangi somut politikayla kuracaksınız?
- 49) Emekliyi bütçede maliyet kalemi olarak değil, bu ülkenin geçmiş emeğinin sahibi olarak gören kapsamlı bir Emekli Refah Programı ne zaman hayata geçirilecektir?